

Две дане изјаве највиших представника српске власти на Копаонику („српском Давосу“) погодили су средину мете. Председник Републике Тадић је изјавом да у Србији постоји спрега између политике, привреде, правосуђа и криминала (истина до сада се у свету није догодило да један председник проглашава своју државу мафијашком) потврдио да је највећи српски проблем морални суноврат друштва, који деструира целокупну социјалну и економску стварност. Председник Владе Цветковић је цитатом изјаве Николе Пашића „Нема нам спаса, али пропасти не смемо“ признао (луцида интервала) катастрофално стање српске привреде, те да је у питању опстанак Србије, а не путовање у светлу будућност.

Нација, која је у континуитету имала титоистички, милошевићевски, те транзицијски експертски режим, била је изложена дисциплинским мерама наших евроатланских пријатеља у виду санкција и бомбардовања, а сада се сучељава и с дуготрајном глобалном економском кризом. Иако прошлост детерминира садашњост и будућност, у овом тексту се више нећу освртати на исту и копати по старим, полузараслим ранама, већ ћу из своје „стаклене кугле“ покушати „прогледати“ какве су шансе Србије да јој се не догоди „пропаст“.

Држава чији чланови Владе проглашавају светску економску кризу за њену шансу, тврдећи: да ће због исте у Србију навалити стампедо инвеститора, да су владине противкризне мере нешто изузетно што свет до сада није видео, да ће успркос кризи бити привредног раста, а њен председник марљиво све то понавља (а не ради се о предизборној кампањи), изазива код посматрача са стране, у најмању руку, осећај неверице да је тако нешто могуће. То би се могло упоредити с лекарским конзилијумом који је утврдио пацијенту дијагнозу рака с метастазама и због тога изражавају задовољство, јер ће га моћи излечити тако да се осећа боље него када је био здрав.

Погледајмо с каквим то оруђима и оружјима „експертска армада“, уз подршку врховног команданта, дочекује глобалну економску аждају, те како ће истанавити муницију за овај дуги и исцрпљујући бој. Ту су, пре свега, изузетне противкризне мере, које су изазвале еуфорију српских челника, а у суштини се свде на покушај навлачења банкара да на властити ризик допунски кредитирају српске фирме односно грађане, с

тим да дотиране камате представљају за њих додатни неплаћени посао. Чини се да експертски гуру, као творац ове „генијалне“ умотворине изгледа мисли да се банкарски (као и српски грађани) могу жедни превести преко воде. Они имају толико дубиозних кредита да је тешко очекивати да ће своју преосталу кредитну муницију трошити за љубав експерата. Кредит од две и по милијарде америчких долара које ће тражити од ММФ-а, представља врхунски логистички потез експертске армаде, јер ће једним ударцем привремено убити три муве и то: прибавити муницију за одбрану девизног курса, напунити буџетску провалију, те закрпити дефицит девизног платног биланса. Стога је разумљиво „одушевљење“ свих учесника и блиских саветника у овом херојском чину, а то што ће се тај као и други кредити морати вратити није њихов проблем, јер се они држе оне народне: „после нас – потоп“. У овоме се указује и један „багателни проблем“, јер ће наши евроатлански пријатељи искористити прилику да кредит услове признањем барем „финансијске независности Косова“, па ће тако КиМ бити нужна колателарна штета у одбрани главних положаја. Какви ће бити услови за добијање даљих „животно неопходних кредита“ остављам на машту читаоцима.

Даљи врхунски противкризни пројект је стварање одбрамбених линија у виду саобраћајних коридора који ће помоћи противкризној одбрани Србије као Мажино линија Француској. Ради оцене профитабилности српског „њу дила“ треба истаћи да је основни разлог за пропаст концесије за коридор Х било то што Влада није хтела гарантовати саобраћајну фреквенцију, дакле, и у време када је „бог ходао по земљи“ била је упитна исплативост инвестиције. Сада, у време тренда сталног пада привредних активности и тиме свих видова транспорта, пројект се не може другачије оквалификовати него као самоубилачки чин Србије. Дакле, постојећи путни, жељезнички и сви други саобраћајни капацитети ускоро ће зјапити полупразни. Наши експерти нису толико необавештени да нису свесни горњих чињеница, али ће даљим узимањем огромних кредита опет убити три муве: привремено обранити девизни курс и закрпити дефицит платног биланса, те ојачати властиту „излазну стратегију“. Сувишно је спомињати да ће враћање кредита бити њихова последња брига.

Горе наведене мере су стратегијске и због тога заслужују дужну пажњу, док тактичке, као што су мултилатерална компензација, отварање српског тржишта и за Турску, инвестирање у нове технологије итд, нису толико интересантне, али говоре да експерти ништа не препуштају случају. Када се наведеном дода да млинови глобалне економске кризе стално мељу, тј. да је незаустављив тренд пада извоза како у ЕУ, тако и у суседне братске државе, те пада продаје на домаћем тржишту и уз то везаног пада производње, извесност колапса српске привреде у блиској будућности није упитна, већ је питање свих питања да ли ће се иста од тога опоравити. Одговор на ово питање не бих давао, већ га препуштам процени читаоца. Додао бих само то да ће експертска влада и својим чињењем и нечињењем убрзати негативни економски тренд, а Србију истовремено довести у дужничко ропство.

А сада бих поставио и одговорио на хипотетичко питање да ли у Србији постоји снага која би барем, за разлику од експертске владе, могла „ослабити“ незаустављиву економску оштравају против које је немоћан и развијени свет. Оценимо стручни квалитет и капацитет људи одговорних за економију из опозиционих политичких партија, који се хвале да су припремили копље да прободу неман. Константа опозиционих странака је изостанак сваке аргументоване критике експертских влада за њихове мере економске политике. Поред њиховог незнања, разлог је и то да су експерти добијали толико хвала из света и домаћих неолибералних букача, да су опозиционари ову тему обилазили као мачка врућу кашу. Експерти из народњачке коалиције су активни судионици у „заједничком злочинском подухвату“ дављења српске привреде с колегама из садашње владе, тако да су они исто што и позиција. Радикалски економски програм састоји се углавном у томе да народу треба дати јефтин хлеб и прозивати лопове. Напредњаци се држе радикалске мантре о лоповима и обећавају благостање када они освоје власт. Либерали као пропагатор неолиберала држе мртву стражу за одбрану њихових пропалих идеја. Дакле, опозиција у целини не пружа гаранцију промене економске политике која би имала позитивне ефекте за српску привреду.

А шта „каже“ српска научна економска мисао, има ли она концепт за ублажавање ефеката глобалне економске кризе. Неолиберални талебани бију своју одсудну битку у одбрани онога што се одбранити не да, а успут пљују на цели свет, који није у стању схватити непогрешиве механизме њихове невидљиве тржишне руке. Комерцијални неолиберали су изгубили оријентацију на тржишту, па сада стидљиво критикују експертску владу и хвале етатистичке мере економске политике западних влада. Неколицина независних економских интелектуалаца узалудно покушава указати на погубност неолибералне политике свих досадашњих експертских влада и доживљава „заслужену“ свеопшту маргинализацију.

У сажетом закључку изнесеног, може се устврдити да није извесно да ће Србија преживети транзицијску и противкризну терапију експертских влада, а не види се ни алтернатива која би могла пружити наду у успешнији отпор надолазећој катаклизми. На крају бих додао да сам уверен да је Данте, приликом писања „Божанствене комедије“ морао „видети“ садашњу Србију.